

Datina Colindelor, glasul românesc al bucuriei

Pr. Prof. Dr. Marin BUGIULESCU

Colinde și Colindători

Sărbătorile creștine ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei au în viața credincioșilor o semnificație aparte.

Ele trezesc sentimente de înaltă sensibilitate și de puternică intensitate, creând o atmosferă de bucurie și un farmec cu totul specifice în trăirea religioasă.

La aceasta contribuie în cea mai mare măsură tradiția veche și scumpă a colindelor, care înfățișează evenimentul de extraordinară importanță al venirii în lume a Fiului lui Dumnezeu întrupat, într-un nimb de deosebită frumusețe și duiosie.

Ca parte integrantă a folclorului religios, colindele prezintă o valoare neprețuită prin originea și mai ales prin vechimea lor.

Oricare ar fi părerea specialiștilor în această privință, un lucru este sigur și anume că ele sunt foarte vechi, formându-se odată cu poporul român și cu răspândirea creștinismului pe meleagurile noastre.

Prezența în colindele și plugușoarele noastre a numelui lui "Bădica Traian" ne amintește de timpul formării poporului român și de strămoșii neamului nostru. După părerea unora, cele mai vechi colinde ar fi acelea care au refrenul "Lerui Doamne" sau "Alilerui Doamne", care ar fi forma arhaică, pe cât se pare, a cuvântului bisericesc "Aliluia".

Originea colindelor

Datina colindatului la poporul român este străveche, avându-și obârșia în zorii constituirii sale în vatră vechii Dacii.

Chiar dacă nu poate fi precizată cu exactitate data apariției acestui obicei, totuși conținutul poetic-literar al colindelor indică faptul că ele ne vin din adânc de istorie creștină și românească, unele chiar dinaintea formării poporului nostru, adică din secolul I, din vremea în care Sfântul Apostol Andrei cel Întâi chemat, Apostolul neamului românesc, propovăduia Evanghelia Mântuitorului Iisus Hristos pe teritoriul Dobrogei.

Colindul românesc, prin forma sa simplă și prin mesajul pe care-l exprimă, este glasul sfânt al Sfintei Evanghelii și al Bisericii extins sau transmis în sufletele și-n casele dreptcredincioșilor creștini.

Colindul reprezintă ecoul popular și artistic al cântărilor bisericești liturgice.

Puține popoare din lume au însoțit minunea venirii Fiului lui Dumnezeu cu o îmbrățișare așa de caldă și de duioasă și au exprimat-o așa de bogat în forme artistice, cum a făcut-o poporul român.

Mesajul colindelor

Termenul "colinda" este de origine latina si provine de la cuvântul latin "calendae", derivat din verbul "calare" ("a vesti"). Astfel, a colinda inseamna a vesti. Obiceiul de a colinda a prins rădăcini și la alte popoare, fiindcă prin colinde se exprimă iubirea și recunoștința tuturor creștinilor pentru darul dumnezeic al Întrupării Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră a tuturor.

Pentru a da expresie și căldură laudei și mulțumirii aduse lui Dumnezeu, colindele sunt cântate pe la casele oamenilor și în biserici, începând de la sărbătoarea Sfântului Andrei și până la Bobotează.

Majoritatea colindelor au în centrul lor persoana Mântuitorului nostru Iisus Hristos, descriind mai ales întruparea și nașterea Lui cea mai presus de minte, pe care o exprima în mod simplu, fără speculații teologice subtile, ci cu sentimentul trăirii unui mare adevăr de credință.

O ce veste minunata
La Betleem colo-n jos
Steaua sus răsare

Valoarea colindelor

Colindele noastre românești sunt deosebit de valoroase pentru bogatele idei morale și sociale pe care le exprimă.

Pe lângă mesajul ceresc al mântuirii, colindele au format și o școală de îmbărbătare, de nădejde și de virtuți morale în viața credincioșilor, exprimând:

dragostea de oameni,
facerea de bine,
smerenia,
ascultarea și bunătatea,
cinstea, dragostea de țară,
eroismul, bucuria sărbătorilor,
dorința de prosperitate, belșug și pace.

În colinde moralitatea poporului român s-a îmbinat în chipul cel mai armonios și mai fericit cu esteticul.

Colinda și colindătorii

Colindul românesc înseamnă o întreagă istorie și cultură, iar aceasta e legată de creștinism pentru că s-a născut în biserică.

Pe vremuri colindătorii erau primiți în poartă – sau în pragul casei – cu lumânări aprinse, ca niște sfinți purtători de Dumnezeu.

Astăzi nici ușa nu li se mai deschide, iar colindele sunt așezate undeva între spectacol și nostalgie, departe de viața luminoasă din care făceau cândva parte.

Dar nu suntem pesimiști, pentru că mai sunt azi locuri și mai sunt colindători care duc mai departe trăirea străveche pentru a ne aduce aminte că suntem români și creștini.